

Populism – något för svenska partier?

Populism är ett begrepp som ofta dyker upp i nyheter, politiska debatter och samhällsanalyser. Men vad betyder det egentligen? Och hur ser olika statsvetare på populismens roll i demokratin? Den här texten jämför tre statsvetare: [Sofia Näsström](#) från Sverige, [Jan-Werner Müller](#) från Tyskland och [Cas Mudde](#) från Nederländerna.

Vad är populism?

De flesta statsvetare är överens om att populism bygger på en förenklad uppdelning av samhället i två grupper: **”det rena folket”** och **”den korrupta eliten”**. Populister menar att de representerar det sanna folkets vilja och att alla som ifrågasätter dem går emot demokratin – även om det sker inom demokratiska ramar.

Sofia Näsström – demokrati som ett gemensamt ansvar

Sofia Näsström, professor i statsvetenskap vid Uppsala universitet, ser populism som ett allvarligt hot mot demokratins kärna. Men hon lägger mindre fokus på val och institutioner, och mer på det **sociala och moraliska bandet mellan människor**. Hon menar att demokrati kräver att medborgare känner **gemenskap, jämlikhet och ansvar för det gemensamma**. När populister splittrar samhället i "vi" och "de", riskerar den demokratiska andan att gå förlorad.

Jan-Werner Müller – populism som ett hot mot pluralism

Den tyske statsvetaren Jan-Werner Müller beskriver i sin bok *What Is Populism?* att populism inte bara handlar om kritik mot eliten – utan också om ett **förakt för olikhet och pluralism**. Populister säger sig vara de enda som kan representera folket, vilket innebär att alla som tänker annorlunda utesluts från det politiska samtalet. Müller varnar för att detta kan leda till att demokratin urholkas inifrån, även om populister kommer till makten via demokratiska val.

Cas Mudde – populism som en tunn ideologi

Cas Mudde, en av världens mest kända populismforskare, kallar populism för en **”tunn ideologi”**. Det betyder att populism inte är ett komplett idépaket som liberalism eller socialism, utan snarare något som måste paras ihop med andra ideologier (som nationalism eller konservatism) för att få konkret innehåll. Mudde menar att populism i sig inte alltid är antidemokratisk – men att den ofta ställer till problem när den kommer till makten och börjar undergräva rättsstaten.

Sammanfattning

Sofia Näsström, Jan-Werner Müller och Cas Mudde är överens om att populism kan hota demokratin – men de har olika perspektiv. Näsström betonar den demokratiska andan och medborgarnas ansvar. Müller varnar för populismens förakt för olikheter. Mudde ser populism som en tunn ideologi som först blir farlig i kombination med andra antidemokratiska idéer.
